

طرح شاخص مدیران خرید اردیبهشت ۱۴۰۲

مرکز پژوهش‌های اتاق ایران

مرکز آمار و اطلاعات اقتصادی و پایش اصل ۴۴

شاخص صنعت – دوره پنجاه و ششم

- ✓ شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه عدد ۶۶/۹۶ به دست آمده است و طی سری زمانی ۵۶ دوره بیشترین مقدار خود را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در اردیبهشت ماه (۷۲/۷۸)، به بیشترین مقدار سری ۵۶ ماهه رسیده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۷۰/۰۹) به بیشترین مقدار ۵۶ ماهه خود رسیده است. از آنجا که در فروردین ماه با توجه به نابسامانی قیمتی، این شاخص یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده بود، در این ماه با تقویت طرف تقاضا شاخص بهبود داشته است.
- ✓ شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش (۶۶/۶۵) در این ماه بیشترین دومین مقدار خود را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان استخدام نیروی انسانی در اردیبهشت ماه (۵۹/۵۶) دومین بیشترین مقدار خود را در سری ۵۶ دوره ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا در اردیبهشت ماه (۵۲/۹۲) بعد از افت شدید در فروردین ماه، بهبود یافته است.
- ✓ شاخص میزان فروش محصولات در اردیبهشت ماه (۷۱/۸۵) در اکثر صنایع افزایش داشته است، بر خلاف فروردین ماه که در همه صنایع به شدت کاهش داشته است و شاخص بیشترین مقدار خود را طی سری ۵۶ دوره ثبت کرده است.
- ✓ شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۷۲/۱۶) نشان دهنده انتظارات خوشبینانه اکثر صنایع در خرداد ماه است اگرچه شدت افزایش شاخص در مقایسه با ماه قبل کمتر است.

شاخص کل اقتصاد – دوره چهل و چهارم

- ✓ شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت ماه عدد ۵۷/۳۰ محاسبه شده است و شاخص کل بعد از رکود شدید ماه گذشته بیشترین مقدار ۴۴ ماهه خود را ثبت کرده است که حاکی از شروع مجدد فعالیت‌ها در اکثر شرکت‌ها بعد از تعطیلی طولانی مدت فروردین است. در این ماه همه مؤلفه‌های اصلی، بالاتر از ۵۰ گزارش شده‌اند.
- ✓ شاخص میزان فعالیت‌های کسب و کار در اردیبهشت ماه (۶۰/۹۶) مطابق روال اردیبهشت هر سال افزایش داشته و در این ماه با شروع مجدد فعالیت در اکثر شرکت‌ها دومین بیشترین مقدار ۴۴ دوره خود را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت ماه (۵۷/۱۵) طی ۴۴ ماه اخیر دومین بیشترین مقدار خود را ثبت کرده است و بیشترین مقدار را از شهریور ۱۴۰۰ داشته است.
- ✓ شاخص موجودی مواد اولیه و یا لوازم خریداری شده (۵۸/۰۸) بیشترین مقدار خود طی ۴۴ دوره را ثبت کرده است.
- ✓ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در اردیبهشت (۵۱/۸۶) بعد از افت شدیدی که در فروردین ماه داشت با آغاز به کار شرکت‌ها دومین بیشترین مقدار خود را ثبت کرده است. این شاخص در هر سه رشته فعالیت بیشتر از ۵۰ ثبت شده است.
- ✓ شاخص میزان فروش کالاها و خدمات (۶۴/۰۹) که در فروردین یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده بود در اردیبهشت ماه با از سرگیری فعالیت‌ها و سفارشات، بیشترین مقدار سری ۴۴ دوره را به ثبت رساند.
- ✓ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۶۵/۱۷) نشان می‌دهد که شیب انتظارات خوشبینانه برای ماه آینده در مقایسه با فروردین ماه کمتر شده است.

شاخص مدیران خرید کل اقتصاد

شاخص PMI ترکیبی جهان توسط J.P.Morgan و S&P Global در همکاری با ISM و IFPSM در ماه می ۴۹/۶ گزارش شده است که در مقایسه با آوریل و مارس بدون تغییر مانده است. تولید بخش صنعت با بهبود زنجیره تامین افزایش داشته اما سفارشات جدید همچنان به افت خود ادامه داده است. هزینه مواد اولیه برای اولین بار از می ۲۰۲۰ کاهش یافته است. رشد تولید در چین به بالاترین حد در ۱۱ ماه گذشته رسید، ژاپن پس از ده ماه رکود شاهد رشد بود، در حالی که هند و تایلند افزایش قوی را ثبت کرده اند. رشد در امریکا کند شد و در حالیکه یونان تنها کشور منطقه یورو بود که تحت پوشش این نظرسنجی قرار گرفت، رونق را ثبت کرد و بریتانیا، استرالیا و برزیل همگی رکود در تولید داشتند.

شاخص مدیران خرید (تعدیل فصلی نشده) برای کل اقتصاد ایران در اردیبهشت ماه عدد ۵۷/۳۰ محاسبه شده است و شاخص کل بعد از رکود شدید ماه گذشته بیشترین مقدار ۴۴ ماهه خود را ثبت کرده است که حاکی از شروع مجدد فعالیتها در اکثر شرکتها بعد از تعطیلی طولانی مدت فروردین ماه است. در اردیبهشت ماه همه مؤلفه های اصلی، بالاتر از ۵۰ گزارش شده اند. مطابق انتظارات ماه گذشته در این ماه شاخص افزایش داشته اما امسال به دلیل تعطیلات طولانی تری که شرکتها در مقایسه با سالهای قبل داشتند، افزایش شاخص با شدت بیشتری همراه بوده است. در میان رشته فعالیت اصلی هر سه فعالیت رونق داشته اند و بخش صنعت بیشترین و ساختمان کمترین مقدار را داشته اند.

➤ شاخص میزان فعالیت های کسب و کار در اردیبهشت ماه (۶۰/۹۶) مطابق روال اردیبهشت هر سال افزایش داشته و از آنجا که شاخص در ماه گذشته افت شدیدی را ثبت کرده بود، در این ماه با شروع مجدد فعالیت در اکثر شرکتها بیشترین مقدار ۴۴ دوره خود را (به غیر از یک دوره) ثبت کرده است. فعالیتها در هر سه بخش با افزایش شاخص همراه بوده است و بخش صنعت بیشترین افزایش را در مقایسه با سایر بخشها ثبت کرده است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان در اردیبهشت ماه (۵۷/۱۵) طی ۴۴ ماه اخیر دومین بیشترین مقدار خود را از شهریور ۱۴۰۰ داشته است.

➤ شاخص موجودی مواد اولیه و یا لوازم خریداری شده (۵۸/۰۸) بیشترین مقدار خود طی ۴۴ دوره را ثبت کرده است. شرکتها که طی ماههای اخیر به علت عدم تخصیص ارز و نوسانات قیمتی به شدت در تامین مواد اولیه با مشکل روبرو بوده اند در این ماه اکثرا ارز مورد نیاز خود را از طریق بازار آزاد تامین کرده اند.

➤ شاخص موجودی محصول نهایی در انبار (۴۹/۳۰) به بیشترین مقدار ۵ ماه اخیر رسیده است. این شاخص فقط در بخش صنعت افزایش داشته و در بخش کشاورزی و خدمات و ساختمان با کاهش بیشتری همراه بوده است.

➤ شاخص میزان صادرات کالا و خدمات در اردیبهشت (۵۱/۸۶) بعد از افت شدیدی که در فروردین ماه داشت با آغاز به کار شرکتها دومین بیشترین مقدار خود را ثبت کرده است. این شاخص در هر سه رشته فعالیت بالای ۵۰ ثبت شده است.

➤ شاخص قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری شده (۸۳/۶۷) همچنان به شدت افزایشی است هر چند شدت افزایش در مقایسه با ماه قبل اندکی کمتر است.

➤ شاخص میزان فروش کالاها و خدمات (۶۴/۰۹) که در فروردین یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده بود در اردیبهشت ماه با از سرگیری فعالیتها و سفارشات بیشترین مقدار سری ۴۴ دوره را به ثبت رساند.

➤ شاخص انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده (۶۵/۱۷) نشان می دهد که شیب انتظارات خوشبینانه برای ماه آینده در مقایسه با فروردین ماه کمتر شده است. در اردیبهشت ماه مطابق انتظارات ماه گذشته فعالیت کسب و کارها افزایش داشته و همانطور که پیش بینی شده بود به دلیل تعطیلی طولانی تر در فروردین ماه، میزان افزایش شاخص در اردیبهشت با شدت بیشتری همراه بوده است.

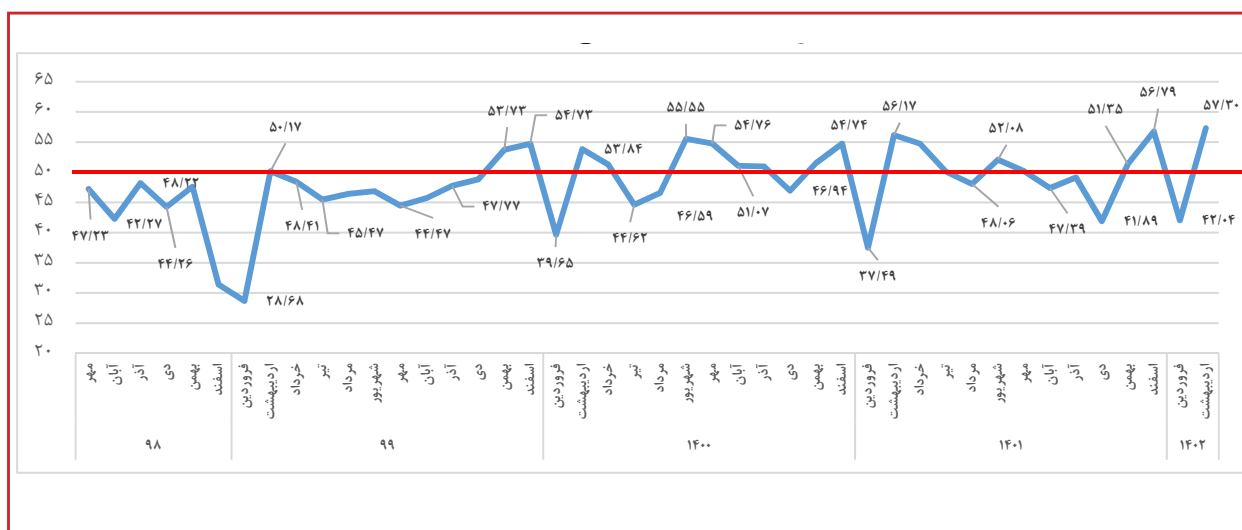
در اردیبهشت ماه طبق روال هر سال بعد از تعطیلات، اکثر زیرشاخصها با شدت بیشتری افزایش می یابند اما از آنجا که در فروردین ماه شرکتها به دلیل نااطمینانی قیمتی و عدم تخصیص ارز مورد نیاز برای تامین مواد اولیه با تعطیلی طولانی تری در

مقایسه با سال‌های قبل روبرو بودند، با ازسرگیری فعالیت‌ها در اکثر شرکت‌ها در اردیبهشت شاخص با شدت بیشتری در مقایسه با سال‌های قبل افزایش داشته است. با این حال شرکت‌ها همچنان با مشکلات عدم تخصیص ارز، تغییر دائمی قوانین و مقررات و نوسانات و افزایش شدید قیمت‌ها روبرو هستند.

جدول ۱: شاخص کل اقتصاد - شاخص مدیران خرید (PMI) اردیبهشت ۱۴۰۲

شاخص	اسفند ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۲	اردیبهشت ۱۴۰۲
شاخص کل اقتصاد	۵۶/۷۹	۴۲/۰۴	۵۷/۳۰
میزان فعالیت‌های کسب و کار	۶۰/۸۱	۳۴/۶۰	۶۰/۹۶
میزان سفارشات جدید مشتریان	۵۴/۹۷	۳۷/۶۵	۵۷/۱۵
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۱/۴۸	۵۰/۰۳	۵۷/۴۳
موجودی مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده	۵۴/۱۴	۴۳/۱۴	۵۸/۰۸
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۲/۲۸	۵۱/۳۷	۵۲/۴۸
قیمت خرید مواد اولیه یا لوازم خریداری‌شده	۸۷/۶۱	۸۶/۵۴	۸۳/۶۷
موجودی محصول در انبار یا کارهای معوق	۴۵/۱۸	۴۵/۵۸	۴۹/۳۰
میزان صادرات کالا یا خدمات	۴۸/۸۱	۴۰/۵۳	۵۱/۸۶
قیمت محصولات تولیدشده یا خدمات ارائه‌شده	۶۹/۹۴	۷۱/۴۴	۶۲/۵۲
مصرف حامل‌های انرژی	۵۴/۰۲	۳۴/۳۰	۶۱/۲۸
میزان فروش کالاها یا خدمات	۶۱/۱۸	۳۴/۶۹	۶۴/۰۹
انتظارات در ارتباط با میزان فعالیت اقتصادی در ماه آینده	۳۶/۴۸	۷۵/۷۶	۶۵/۱۷

نمودار ۱: مقایسه شاخص کل اقتصاد

شاخص مدیران خرید در بخش صنعت

براساس داده‌های به دست آمده از بنگاه‌های بخش صنعت، شاخص مدیران خرید صنعت (تعدیل فصلی نشده) در اردیبهشت ماه عدد ۶۶/۹۶ به دست آمده است و طی سری زمانی ۵۶ دوره بیشترین مقدار خود را ثبت کرده است که مطابق انتظارات ماه قبل حاکی از افزایش در فعالیت‌های بخش صنعت پس از تعطیلات طولانی مدت شرکت‌ها در فروردین ماه است. در این ماه کل مؤلفه‌های اصلی بیشتر از ۵۰ گزارش شده‌اند و مؤلفه تولید محصولات، بیشترین مقدار را در میان مؤلفه‌های اصلی داشته است. همه رشته فعالیت‌های صنعتی نیز با افزایش در شاخص کل روبرو بودند و در میان رشته فعالیت‌ها صنایع چوب، کاغذ و مبلمان و صنایع نساجی بیشترین افزایش شاخص را داشتند.

➤ شاخص مقدار تولید محصولات بخش صنعت در اردیبهشت ماه (۷۳/۷۸)، به بیشترین مقدار سری ۵۶ ماهه رسیده است. پس از تعطیلی طولانی مدت فروردین ماه اکثر شرکت‌ها فعالیت خود را از سر گرفتند، هر چند به دلیل مشکلات موجود در تامین ارز، تهیه مواد اولیه و تجهیزات با هزینه بالا همراه است.

➤ شاخص میزان سفارشات جدید مشتریان (۷۰/۰۹) به بیشترین مقدار ۵۶ ماهه خود رسیده است. از آنجا که در فروردین با توجه به نابسامانی قیمتی این شاخص یکی از کمترین مقادیر خود را ثبت کرده بود، در این ماه با تقویت طرف تقاضا شاخص بهبود داشته است.

➤ شاخص سرعت انجام و تحویل سفارش (۶۶/۶۵) در این ماه بیشترین دومین مقدار خود را ثبت کرده است. این شاخص که طی ماه گذشته به علت عدم تخصیص ارز مورد نیاز تامین مواد اولیه از سوی بانک مرکزی با افت شدید روبرو شده بود. با شروع فعالیت‌ها و تامین بیشتر ارز مورد نیاز شرکت‌ها از طریق بازار آزاد بهبود یافت.

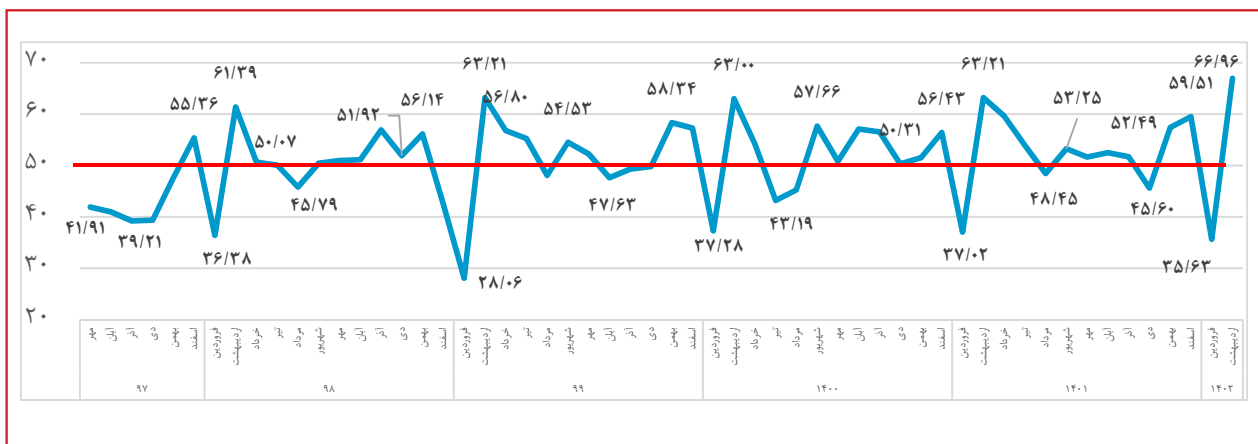
➤ شاخص میزان استخدام نیروی انسانی در اردیبهشت ماه (۵۹/۵۶) دومین بیشترین مقدار خود را در سری ۵۶ دوره ثبت کرده است. فعالان اقتصادی که طی ماه‌های اخیر به دلیل شرایط تورمی، با مهاجرت یا عدم تمایل نیروی کار متخصص و آموزش دیده یا تعدیل نیرو به علت افزایش فشار هزینه‌های تولید روبرو بودند، مجبور به استخدام و آموزش نیروی کار جدید هستند.

➤ شاخص میزان صادرات کالا در اردیبهشت ماه (۵۲/۹۲) بعد از افت شدیدی که در فروردین ماه داشته، بهبود یافته است. این شاخص اگرچه در بسیاری از صنایع با کاهش همراه بوده در صنعت نساجی بیشترین افزایش را داشته است.

➤ شاخص میزان فروش محصولات در اردیبهشت ماه (۷۱/۸۵) بعد از کاهش شدید در فروش که همه صنایع در فروردین ماه داشته‌اند (به دلایلی از قبیل تعطیلی طولانی مدت فروردین ناشی از شرایط نابسامان قیمتی در بازار و سردرگمی در خرید مواد اولیه)، در این ماه اکثر صنایع فروش بهتری از ماه قبل داشته‌اند. شاخص بیشترین مقدار خود را طی سری ۵۶ دوره ثبت کرده است.

➤ شاخص انتظارات تولید در ماه آینده (۷۲/۱۶) نشان دهنده انتظارات خوشبینانه اکثر صنایع در خرداد ماه است اگرچه شدت افزایش شاخص در مقایسه با ماه قبل کمتر است.

نمودار ۲: مقایسه روند شاخص بخش صنعت

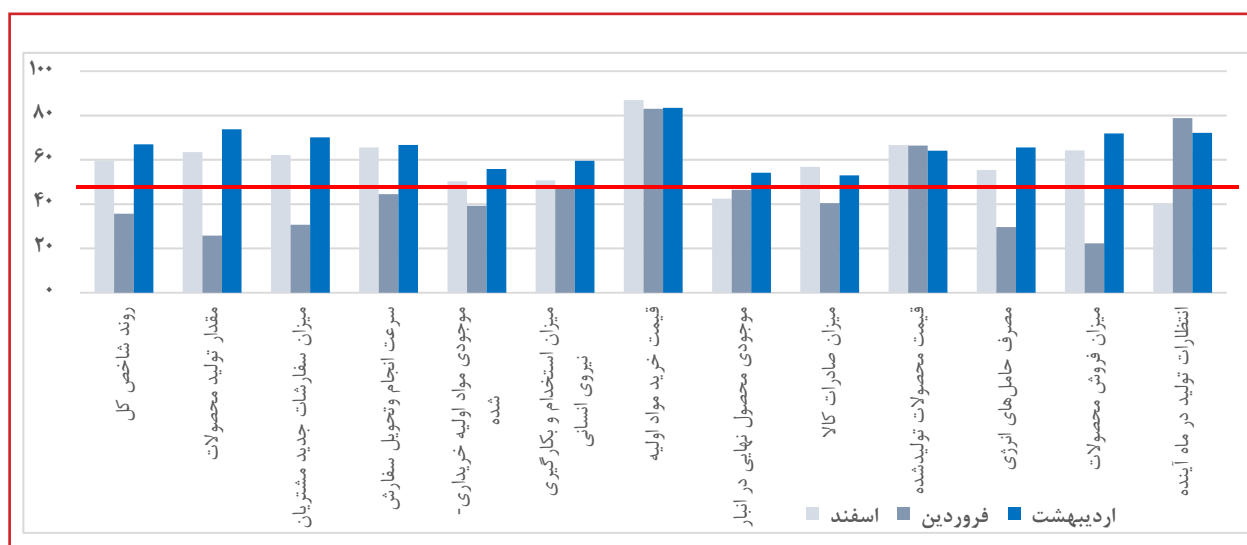

طبق روال دوره‌ای در اردیبهشت ماه همه رشته‌های فعالیت‌های بخش صنعت با افزایش شاخص روبرو بوده‌اند. اما در این دوره بنا بر نظر فعالان اقتصادی، تعطیلی گسترده بخش صنعت در فروردین ماه ناشی از نابسامانی قیمتی بازار ارز و همچنین عدم تخصیص ارز مورد نیاز مواد اولیه شرکت‌ها از سوی بانک مرکزی بوده است. با بازگشایی مجدد شرکت‌ها، افزایش شاخص با شدت بیشتری در مقایسه با اردیبهشت سال‌های قبل روبرو بوده است و اکثر زیر شاخص‌های اصلی بیشترین مقدار خود را ثبت کرده‌اند. اما همچنان به علت جهش قیمتی و تغییرات دائمی قوانین و مقررات، تولیدکنندگان با ریسک اقتصادی بالا به فعالیت ادامه می‌دهند و چشم‌انداز و برنامه‌ریزی در افق کوتاه مدت نیز وجود ندارد.

جدول ۲: شاخص صنعت - شاخص مدیران خرید (PMI) اردیبهشت ۱۴۰۲

شاخص	اسفند ۱۴۰۱	فروردین ۱۴۰۲	اردیبهشت ۱۴۰۲
شاخص کل صنعت	۵۹/۵۱	۳۵/۶۳	۶۶/۹۶
مقدار تولید محصولات	۶۳/۴۶	۲۵/۷۱	۷۳/۷۸
میزان سفارشات جدید مشتریان	۶۲/۱۴	۳۰/۶۸	۷۰/۰۹
سرعت انجام و تحویل سفارش	۶۵/۵۳	۴۴/۴۵	۶۶/۶۵
موجودی مواد اولیه خریداری شده	۵۰/۲۵	۳۹/۱۹	۵۵/۸۱
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۵۰/۷۳	۴۷/۰۷	۵۹/۵۶
قیمت خرید مواد اولیه	۸۶/۹۷	۸۳/۰۲	۸۳/۴۳
موجودی محصول نهایی در انبار	۴۲/۴۴	۴۶/۴۱	۵۴/۱۴
میزان صادرات کالا	۵۶/۷۸	۴۰/۴۱	۵۲/۹۲
قیمت محصولات تولیدشده	۶۶/۶۴	۶۶/۴۱	۶۴/۱۱
مصرف حامل‌های انرژی	۵۵/۳۷	۲۹/۶۱	۶۵/۵۶
میزان فروش محصولات	۶۴/۲۴	۲۲/۲۵	۷۱/۸۵
انتظارات تولید در ماه آینده	۴۰/۳۴	۷۸/۸۳	۷۲/۱۶

نمودار ۳: مقایسه شاخص‌های بخش صنعت در سه ماه منتهی به اردیبهشت ۱۴۰۲

جدول ۳: وضعیت شاخص‌های صنایع منتخب از نگاه طرح شاخص مدیران خرید اردیبهشت ۱۴۰۲

شاخص	صنایع لاستیک و پلاستیک	صنایع فرآورده‌های نفت و گاز	صنایع نساجی	ماشین‌سازی و لوازم خانگی	صنایع کانی غیر فلزی	صنایع فلزی	صنایع غذایی	صنایع شیمیایی	چوب، کاغذ و میلمان	وسایل نقلیه و قطعات وابسته	پوشاک و چرم	سایر صنایع
شامخ گروه	۶۵/۹	۶۴/۳	۷۵/۶	۶۷/۵	۶۸/۳	۶۲/۶	۶۶/۵	۶۶/۷	۷۶/۳	۶۴/۲	۶۴/۳	۶۸/۸
مقدار تولید محصولات	۷۵/۰	۷۳/۳	۸۸/۹	۷۷/۳	۷۳/۳	۶۴/۴	۷۳/۳	۷۴/۴	۸۵/۰	۶۹/۲	۷۵/۰	۸۷/۵
میزان سفارشات جدید	۶۷/۹	۶۳/۳	۸۸/۹	۶۵/۹	۷۰/۰	۶۳/۳	۷۱/۷	۷۵/۶	۷۵/۰	۶۷/۳	۶۰/۰	۷۵/۰
سرعت انجام و تحویل سفارش	۷۸/۶	۷۳/۳	۶۶/۷	۶۸/۲	۶۶/۷	۶۳/۳	۶۳/۳	۶۸/۹	۷۰/۰	۶۵/۴	۷۰/۰	۶۲/۵
موجودی مواد اولیه	۶۴/۳	۶۰/۰	۳۳/۳	۵۹/۱	۶۳/۳	۵۷/۸	۵۱/۷	۴۴/۴	۸۰/۰	۵۷/۷	۴۰/۰	۵۰/۰
میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی	۴۲/۹	۵۰/۰	۶۶/۷	۶۱/۴	۶۳/۳	۶۱/۱	۶۰/۰	۵۳/۳	۷۰/۰	۵۵/۸	۶۵/۰	۵۰/۰
قیمت خرید مواد اولیه	۸۹/۳	۸۰/۰	۹۴/۴	۸۱/۸	۹۰/۰	۷۴/۴	۹۰/۰	۸۲/۲	۸۵/۰	۸۴/۶	۸۵/۰	۶۲/۵
موجودی محصول (انبار)	۳۹/۳	۶۰/۰	۵۰/۰	۵۹/۱	۶۳/۳	۵۸/۹	۴۵/۰	۴۴/۴	۷۰/۰	۴۴/۲	۶۰/۰	۷۵/۰
میزان صادرات کالا	۵۳/۶	۶۳/۳	۶۶/۷	۵۰/۰	۶۳/۳	۵۰/۰	۴۸/۳	۵۱/۱	۶۰/۰	۵۳/۸	۴۰/۰	۳۷/۵
قیمت محصولات تولیدشده	۵۷/۱	۶۳/۳	۶۶/۷	۵۶/۸	۷۰/۰	۶۲/۲	۶۱/۷	۶۸/۹	۶۰/۰	۶۵/۴	۷۵/۰	۷۵/۰
مصرف حامل‌های انرژی	۶۰/۷	۷۰/۰	۶۱/۱	۶۱/۴	۷۳/۳	۶۲/۲	۶۶/۷	۶۲/۲	۷۰/۰	۶۱/۵	۷۵/۰	۸۷/۵
میزان فروش محصولات	۸۲/۱	۸۰/۰	۸۸/۹	۷۰/۵	۷۶/۷	۶۴/۴	۶۳/۳	۷۴/۴	۸۰/۰	۷۵/۰	۶۰/۰	۸۷/۵
انتظارات تولید در ماه آینده	۶۴/۳	۷۰/۰	۸۸/۹	۶۵/۹	۷۶/۷	۷۱/۱	۷۳/۳	۶۸/۹	۷۵/۰	۶۹/۲	۷۵/۰	۷۵/۰

مشکلات اصلی از دید برخی از فعالان اقتصادی در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲:

- بی‌ثباتی شدید در بازار ارز، عدم تخصیص ارز توسط بانک مرکزی و عدم تبدیل حواله ریالی به ارزی توسط بانک مرکزی، اکثر صنایع را در تامین مواد اولیه مورد نیاز دچار مشکل کرده و بسیاری مواد مورد نیاز خود را با ارز آزاد تهیه کرده‌اند که منجر به افزایش هزینه تولید شده‌است. علاوه بر این پول بلوکه شده جهت دریافت ارزی که تخصیص داده نشده، بسیاری از تولیدکنندگان را متضرر کرده‌است.
- طی ماه‌های اخیر بسیاری از شرکت‌ها با کمبود نیروی کار ماهر روبرو هستند و به دلیل عدم تمایل به کار نیروی متخصص، ناچار به جایگزین کردن نیروی کار جدید و مبتدی با نیروهای آموزش دیده و ماهر هستند.
- آغاز قطعی‌های برق در شروع فصل گرما و کاهش سهمیه استفاده از برق، شرکت‌های تولیدی را با معضل مجدد تعطیلی خطوط تولید روبرو کرده‌است. (صنایع شیمیایی، کانی غیرفلزی و...)
- شرکت‌ها با کمبود تجهیزات و مواد اولیه به دلیل قیمت‌های بسیار بالا روبرو هستند. (صنایع فلزی)
- همچنان برخی از شرکت‌هایی که طرف قرارداد با وزارت نیرو هستند با مشکل عدم پرداخت مطالبات ریالی توسط توانیر روبرو هستند. (صنایع فلزی)
- بسیاری از شرکت‌ها همچنان با معضل افزایش شدید قیمت مواد اولیه و رکود در بازار روبرو هستند.
- به دلیل تغییر دائمی قوانین و مقررات و قیمت‌ها، محاسبات و برنامه‌ریزی شرکت‌ها به شدت غیرقابل پیش‌بینی شده‌است. (صنایع نفت، گاز و پالایشگاهی، صنایع نساجی و ...)

معرفی طرح شامخ (شاخص مدیران خرید)

از میان شاخص‌های متنوع و گوناگون اقتصادی که توسط کشورها و سازمان‌های بین‌المللی انتشار می‌یابند، شاخص اقتصادی است که مورد پذیرش اکثر کشورهای توسعه‌یافته قرار دارد. در حال حاضر شاخص شامخ برای حدود ۲۹۰۰۰ بنگاه بخش خصوصی در بیش از ۴۰ کشور دنیا محاسبه و منتشر می‌شود. این شاخص که بر اساس پایش پرسشنامه‌ای به دست می‌آید، بینش‌آنی و تصویر سریعی از شرایط اقتصاد کلان به‌ویژه وضعیت رونق و رکود در بخش‌های صنعت و خدمات ارائه می‌دهد. ویژگی‌های این شاخص عبارتند از:

- ✓ داده‌های شامخ به صورت ماهانه در روزهای ابتدایی ماه و پیش از انتشار داده‌های رسمی منتشر می‌شود.
- ✓ شامخ، امکان مقایسه مستقیم بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از طریق تولید داده‌های استاندارد شده را فراهم می‌سازد.
- ✓ داده‌ها در شامخ بر اساس مستندات واقعی کسب و کارها و نه بر اساس نظرات شخصی و حدس مدیران جمع‌آوری می‌شوند.
- ✓ به صورت مستمر و دقیق توسط بازارهای مالی، بانک‌های مرکزی، مراکز تصمیم‌گیری اقتصادی و رسانه‌ها در جهان پیگیری می‌شود.

در طرح شامخ، از پاسخ‌دهندگان خواسته می‌شود به ۱۲ پرسش مطرح‌شده در قالب سه معیار وضعیت نسبت به ماه پیش (بهتر شده، بدتر شده و یا تغییری نکرده است)، پاسخ دهند. در صورت انتخاب گزینه بیشتر از ماه قبل: عدد ۱، گزینه بدون تغییر: عدد ۵/۰ و گزینه کمتر از ماه قبل: عدد صفر برای آن پرسش ثبت می‌شود. مجموع حاصل ضرب درصد پاسخگویان به هر یک از گزینه‌ها در عدد همان گزینه، مبین عدد شامخ در آن پرسش است. در نهایت معیار سنجش این شاخص عددی بین ۰ تا ۱۰۰ است. عدد ۰ و ۱۰۰ به ترتیب به معنای آن است که ۱۰۰ درصد پاسخگویان گزینه "بدتر شده است" و "بهتر شده است" را انتخاب نموده‌اند، عدد ۵۰ نشان‌دهنده عدم تغییر وضعیت نسبت به ماه قبل، بالای ۵۰ نشانه بهبود وضعیت نسبت به ماه قبل و زیر ۵۰ به معنای بدتر شدن وضعیت نسبت به ماه قبل است. بر این اساس، چنانچه عدد محاسبه‌شده زیر ۵۰ باشد، اما از عدد محاسبه‌شده ماه قبل بیشتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بدتر شدن وضعیت، کاهش یافته است. در مقابل، چنانچه عدد محاسبه‌شده بالای ۵۰ باشد اما از عدد ماه قبل کمتر باشد، نشان می‌دهد که سرعت بهبود وضعیت در مقایسه با ماه قبل، کاهش یافته است.

برای طراحی پرسشنامه و وزن‌دهی به ۵ پرسش اصلی در محاسبه عدد شامخ در اتاق ایران، از رویکردهای بین‌المللی با کمی تعدیل به صورت زیر استفاده شده است:

۱. مقدار تولید محصولات (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۵)
۲. میزان سفارشات جدید (پرسش اصلی با ضریب ۰.۳۰)
۳. سرعت انجام و تحویل سفارش (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۵)
۴. موجودی مواد اولیه (پرسش اصلی با ضریب ۰.۱۰)
۵. میزان استخدام و بکارگیری نیروی انسانی (پرسش اصلی با ضریب ۰.۲۰)
۶. قیمت خرید مواد اولیه
۷. موجودی محصول نهایی در انبار
۸. میزان صادرات کالا
۹. قیمت محصولات تولیدشده
۱۰. مصرف حامل‌های انرژی
۱۱. میزان فروش محصولات
۱۲. انتظارات تولید در ماه آینده

شامخ در برخی از کشورها در می ۲۰۲۳

شامخ کل

شامخ صنعت

